CURRENDA

PISMO URZĘDOWE TARNOWSKIEJ KURII DIECEZJALNEJ

A. D. 1939. Nrus V.

Odezwa Biskupów Polski do wiernych.

Polska, miłująca pokój, stanęła przed koniecznością doraźnego uzupełnienia środków swej obrony. Wskutek załamania się prawa moralnego w stosunkach międzypaństwowych silna armia pozostała prawie jedyną rękojmią bezpieczeństwa granic, praw, niepodległości. Dozbrojenie wysunęło się na czoło naszych zagadnień państwowych.

Zarządzenie pogotowia obronności wstrząsnęło Rzecząpospolitą. Przeświadczenie o koniecznej ofierze ogarnęło obywateli. Koło zwycięskiej armii skupił się naród jak nigdy dotąd. Gdy w minionych wiekach nawet w ciężkich potrzebach skąpiono nieraz wojsku koniecznego wyposażenia, obecnie wszyscy spieszą z ofiarą mienia, z groszem wdowim, z dziecięcą daniną, pańskim darem, z zapisem krwi, z wojennym podatkiem życia. Niezawodny patriotyzm przemówił akcentem bohaterstwa. W błękitach nadwiślańskich wzbił się władnie Orzeł Biały, zbrojny w moc i gromy. Ludy uwierzyły w polskie mocarstwo.

W takiej to chwili my, wasi Biskupi, odzywamy się do was z dorocznej swej konferencji słowem, którego w doniosłych dniach naszego życia słusznie oczekujecie. Odezwa to krótka. Dyktuje nam ją obowiązek pasterski i głębokie obywatelskie poczucie.

Do zadań Rzeczypospolitej w obecnej chwili dziejowej powinniśmy się ustosunkować z niezłomną wiarą w Opatrzność Bożą, ze spokojem, którego nas Chrystus uczy słowy: „Czemu bojaźliwi jesteście, małej wiary"? Wierzymy, że w planach i porachunkach bożych żaden dobry uczynek nie przepada. Ani w losach człowieka, ani w dziejach ludów nie giną bez skutku służba boża, cnota, ofiara szlachetna, uczciwa praca, dobra wola.

Otóż w odrodzonej Polsce, mimo ludzkich błędów i grzechów, wielbiliśmy i czciliśmy Boga i chcemy Mu coraz wierniej służyć. Odparliśmy bezbożniczy komunizm od granic Rzeczypospolitej i niepozwoliliśmy, by się w polskim życiu pod błędnymi hasłami kultury niechrześcijańskiej zagnieździł. Wyrastamy z bezbożnictwa, wolnomyślicielstwa, pozytywizmu. Leczymy się starannie z laicyzmu, materializmu, obojętności religijnej. Bronimy się skutecznie przed sąsiedzkim neopogaństwem, mimo że się do nas zakradało w owczej skórze słowiańskich podań i obrzędów. Coraz jawniej, coraz oficjalniej, coraz szczerzej opieramy życie polskie na zasadach chrześcijańskich i na bożym prawie. Duchem Chrystusowym krzepimy się na wewnętrzny wzrost i powodzenie, a na zewnątrz nie hołdujemy zasadom gwałtu i przemocy, nie czyhamy na bezbronnych sąsiadów, wyznajemy hasło braterskiej współpracy ludów, chcemy promieniować naokoło siebie nie błyskawicami najazdu, lecz światłami kultury chrześcijańskiej.

Jesteśmy pewni, że tak postępując, nie sprzeniewierzamy się swemu powołaniu, owszem współpracujemy z Opatrznością i urzeczywistniamy swe posłannictwo. Ufamy, że Bóg policzy nam tę dobrą wolę, ten wysiłek o Jego chwałę, ten trud o Jego Królestwo, tę troskę o dobro moralne, tę walkę ze złym. Nie wątpimy, że ta Opatrzność, której zawierzyliśmy się przy zmartwychwstaniu Ojczyzny, kiedyśmy ślubowaniem uroczystym postanowili wznieść Jej pomnikową świątynię w stolicy, natchnie nas myślą czynów wielkich, bohaterskich, świętych i wesprze nas, skoro we własnym życiu i w życiu narodów torujemy drogę prawdzie Bożej i prawu moralnemu.

Z tej moralnej podbudowy naszego patriotyzmu wypływa powaga naszej postawy praktycznej. W obliczu gróźb wojennych zachowamy spokój, rozwagę, godność. Jesteśmy czujni i gotowi na wszystko i dlatego nie poddamy się panice, plotkom, prowokacjom. Zdwoimy sumienność i wytrwałość w powinnościach swego zawodu, a zarazem bez ociągania się spełnimy każdą służbę obywatelską.

Współdziałać będziemy z zapałem z władzami państwowymi w wykonywaniu rozporządzeń, przygotowujących życie kraju na możliwości wojenne ku obronie Ojczyzny i wiary, dla ratowania swobód religijnych i sumienia, dla wolności ducha i życia narodowego dozbroimy armię i wyposażymy ją

w skrzydła potężne. Wiarą, entuzjazmem patriotycznym, szlachetną wolą zgody podsycać będziemy znicz miłości Ojczyzny, iżby rozgorzał płomieniem niebotycznym jako hołd nasz modlitewny ku Bogu, jako krzyż wyrastający z serc, jako wołanie Polski o pokój ludów, jako słup ognisty przed narodem, dla obcych zaś jako godło przyjaźni, ale zarazem w razie potrzeby jako znak stanowczej przestrogi.

W tym duchu pojednania, ale i nieustępliwej obronności łączymy się całym sercem ze wspaniałymi odezwami pokoju i sprawiedliwości Ojca św. Piusa XII. Opatrzność wyznaczyła Go na anioła pokoju, na Papieża pojednania, na apostoła zgody. Polska, pragnąca być trwałym czynnikiem równowagi i pokoju, a powołana do spełnienia roli godzenia ludów, będzie popierała szlachetne inicjatywy „Pasterza Anielskiego" czynem i modlitwą.

Dla uproszenia Rzeczypospolitej opieki bożej, a narodom pokoju, zarządzamy w myśl intencji Ojca św. co następuje:

1. Przez nadchodzący miesiąc maj należy ze szczególniejszą gorliwością odprawiać we wszystkich kościołach za pomyślność Rzeczypospolitej i pokój świata nabożeństwa majowe, podczas których rozbrzmiewać będą suplikacje. Każde nabożeństwo zakończy się śpiewem „Boże coś Polskę".

2. Niech wierni starają się pogłębić w tym okresie życie religijne, przystępując częściej do Sakramentów świętych i pełniąc uczynki miłosierne.

3. Bractwa, sodalicje i organizacje katolickie niech zdwoją swą gorliwość apostolską i niech urządzą w maju wspólne Komunie święte.

4. Do was przede wszystkim, drogie dzieci polskie, zwracamy się z wezwaniem, byście poszły za głosem Ojca świętego i codziennie brały udział w nabożeństwie majowym, ofiarując swe modlitwy i dobre uczynki za pomyślność Państwa polskiego i o zgodę wśród narodów.

5. Ze szczególnym zapałem i uroczystością należy obchodzić w bieżącym roku uroczystość Najświętszej Marii Panny Królowej Korony Polskiej.

„Łaska Pana Naszego Jezusa Chrystusa z wami".

Warszawa, dnia 26 kwietnia 1939 r.

August Kardynał Hlond, Arcybiskup Andrzej Szeptycki, Arcybiskup Bolesław Twardowski, Arcybiskup Adam Sapieha, Arcybiskup Romuald Jałbrzy-

kowski, Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski, Arcybiskup Stanisław Gall, Biskup Grzegorz Chomyszyn, Biskup Jozafat Kocyłowski, Biskup Marian Leon Fulman, Biskup Henryk Przeździecki, Biskup Adolf Szelążek, Biskup Stanisław Łukomski, Biskup Stanisław Okoniewski, Biskup Teodor Kubina, Biskup Karol Radoński, Biskup Włodzimierz Jasiński, Biskup Franciszek Lisowski, Biskup Stanisław Adamski, Biskup Franciszek Barda, Biskup Kazimierz Bukraba, Biskup Józef Gawlina, Biskup Jan Lorek, Biskup Czesław Kaczmarek, Ks. Administrator Apostolski Jakub Medwecki, Ks. Wikariusz Kapitulny Dionizy Kajetanowicz.

Zarządzamy odczytanie niniejszego orędzia w najbliższą niedzielę po otrzymaniu, wykonania rozporządzeń w nim zawartych a ponadto polecamy, by aż do odwołania wszyscy kapłani dołączali na 1 miejscu przed obowiązującymi imperatami modlitwę pro pace tamquam pro re gravi.

Zarządzenie w sprawie składek kościelnych.

Wiadomo jest Kurii, którzy z Ks. Proboszczów nie nadsyłają składek na cele diecezjalne wyznaczone w „Directorium“, wiadomo też, że inni częściowo tylko czynią zadość temu obowiązkowi a resztę zostawiają na własny kościół.

Wskutek tego rodzaju postępowania wiele potrzeb diecezjalnych pokryć musimy z ryczałtu diecezjalnego, co pociąga stałe obniżki poborów.

Na przyszłość obniżka poborów dotknie tych Księży Proboszczów, którzy w nadsyłaniu składek się zaniedbują i to w tym stopniu, że za każdą nie nadesłaną lub zmniejszoną składkę potrącać się będzie odpowiednią kwotę przez Nas oznaczoną, w stosunku do zatrzymanych składek.

Rozporządzamy, by do d. 1 czerwca 1939 r. wszystkie zaległości w tym względzie były wyrównane. Przypominamy też co zarządziliśmy, by składki odsyłano Kurii do dni 8.

Po upływie tych terminów zastrzegamy sobie prawo dokonywania wyżej wspomnianych potrąceń.

Zaznaczamy, że nadsyłanie Kurii składek nakazanych jest obowiązkiem sumienia i w sumieniu również czynimy XX. Proboszczów za to odpowiedzialnymi.

Przypominamy też, że składki przez Kurię nakazane należy zawsze polecić szczególnej ofiarności parafian — gdyż ciężar świadczeń na te cele, na które wspomniane składki są przeznaczone — jest raczej obowiązkiem wszystkich diecezjan aniżeli Kurii lub Duchowieństwa. Pouczyć o tym parafian w odpowiedni sposób a także starać się przy tej sposobności bliżej ich zainteresować potrzebami kościelnymi a przez to silniej związać ich z Kościołem jest świętym obowiązkiem każdego proboszcza. Brak ofiarności na cele kościelne w parafii świadczy o słabo rozbudzonym życiu jej religijnym i małym zainteresowaniu sprawami kościelnymi i wskazuje na wadliwe jej prowadzenie.

† FRANCISZEK Bp

Porządek wizytacji dekanatu Stary Sącz.

Stary Sącz 2. V.; Krynica przyjazd 5. V., pobyt 6. V.; Tylicz przyjazd 7. V. rano na g. 7-mą; Muszyna 13. V. o g. 16-tej przyjazd, 14. V. pobyt i odjazd; Żegiestów 14. V. przyjazd — pobyt 15. V., odjazd popoł.; Biegonice 17. V. przyjazd o godz. 16-tej, 18. V. pobyt i odjazd; Żeleźnikowa 18. V. przyjazd o g. 16-tej, pobyt 19. V.; Rytro przyjazd 9. VI. o g. 16-tej, pobyt 10. VI.; Barcice przyjazd 10. VI. o g. 16-tej, pobyt 11. VI. i 12. VI.; Gołkowice przyjazd 12. VI. o g. 16-tej, pobyt 13. VI. odpust; Łomnica przyjazd 13. VI. o g. 16-tej, pobyt 14. VI; Piwniczna przyjazd 14. VI. o g. 16-tej, pobyt 15. VI. i 16. VI.

Rekolekcje w r. 1938 odprawili następujący PT. Księża:

Augustyn Stanisław, Babiuch Franciszek, Bardel Józef, Barnaś Tadeusz, Barszcz Józef, Basara Józef, Bawiński Władysław, Bączyński Jan, Białek Ludwik, Bibro Jan, Biliński Andrzej, Bo-

cheński Józef, Bogacz Andrzej, Brandt Antoni, Bryja Józef, Bujak Stefan, Całka Alojzy, Cebula Feliks, Cebula Jan, Chmiel Adam, Chmiel Jan, Chmura Ignacy, Chorążak Antoni, Curyło Ludwik, Ćwiklik Władysław, Daniel Stefan, Dec Jan, Dobrzański Jakub, Drwal Franciszek, Dubiel Jan, Duchiewicz Roman, Dr Dudziak Wawrzyniec, Dunajecki Antoni, Durlak Karol, Dutkiewicz Florian, Dziedziak Bernardyn, Dr Dziedziak Ignacy, Dziedziak Piotr, Fasuga Józef, Filipczyk Jan, Franczak Józef, Fryz Józef, Gadowski Walenty, Gaik Tadeusz, Gawlik Franciszek, Gliński Antoni, Gorczyca Antoni, Góra Stanisław, Górnicki Teofil, Grabowski Józef, Grądziel Józef, Grotowski Michał, Gruszkowski Michał, Grzesik Władysław, Gudz Stanisław, Gwoździowski Bolesław, Habas Franciszek, Harbut Maciej, Herr Franciszek, Indyk Stanisław, Jagiełka Jan, Jagła Stanisław, Jakubiak Władysław, Janik Franciszek, Janisz Karol, Jarosz Jan, Jarosz Kazimierz, Jaworski Stefan, Jurkowski Józef, Juszczyk Władysław, Juza Julian, Kaczmarczyk Tadeusz, Kamiński Stanisław, Kania Wojciech, Kapłański Władysław, Kapturkiewicz Józef, Karaś Jan, Kazek Franciszek, Kaznowski Adam, Kędra Władysław, Kic Jan, Kilian Józef, Klimek Walenty, Kloch Józef, Kluczyński Józef, Kłósek Stanisław, Kokoszka Feliks, Kolebok Franciszek, Kołacz Piotr, Kornaus Wojciech, Koszyk Bernardyn, Kowalczyk Władysław, Kozieja Stanisław, Kozłowski Kazimierz, Król Stanisław, Kruczek Jan, Kruczek Stanisław junior, Kruczek Stanisław senior, Krzan Bronisław, Kuczek Józef, Kulik Jan, Kurek Jan, Kurek Władysław, Kwarta Antoni, Kwieciński Józef, Kwieciński Stanisław, Kyrcz Piotr, Lassowski Władysław, Lesiak Władysław, Leśniak Józef, Lewandowski Piotr, Luraniec Jakub, Łabno Piotr, Łazarski Kazimierz, Łącki Franciszek, Łętek Jan, Madej Wojciech, Madeja Teodor, Margosiak Stanisław, Mazur Karol, Mendrala Władysław, Midura Józef, Misiak Józef, Młodochowski Józef, Mroczek Józef, Mróz Walenty, Musiał Bronisław, Musiał Ludwik, Nawalny Michał, Nowak Michał, Nowak Stanisław, Nowakowski, Obłąk Jan, Odziomek Antoni, Dr Oleksik Antoni, Opoka Jakub, Orzech Wojciech, Orzechowski Bernard, Ostrowieński Wilhelm, Pacocha Adolf, Pacocha Stanisław, Pałka Franciszek, Pękala Karol, Pękala Mieczysław, Pękala Stanisław, Piechura Jan, Pierzga Wojciech, Piękoś Fran-

ciszek, Pięta Jan, Piotrowski Walenty, Podolski Kazimierz, Potoniec Jan, Przewłocki Stanisław, Pykosz Edward, Rajczak Ignacy, Regner Leopold, Robak Tadeusz, Rogóż Aleksander, Rojek Józef, Rusin Aleksander, Ryba Ignacy, Rychlec Stanisław, Sarna Jan, Siedlik Franciszek, Sitko Franciszek, Inf. Sitko Roman, Siwadło Ludwik, Słonina Wojciech, Słowiński Franciszek, Smołka Ludwik, Solak Jan, Solak Józef, Sora Jakub, Stach Jan, Dr Stach Piotr, Dr Stanczykiewicz Jakub, Stary Piotr, Stefański Adam, Stochel Henryk, Stosur Jakub, Sulma Franciszek, Sułek Marian, Syper Stanisław, Szatko Franciszek, Szczerbiński Jan, Szułakiewicz Józef, Szwedo Franciszek, Ślazyk Józef, Śledź Józef, Śliwa Stanisław, Ślusarz Walenty, Śmietana Adam, Świątek Teofil, Świeykowski Bronisław, Święs Wojciech, Tabor Stanisław, Trytek Władysław, Trytek Wojciech, Wachowicz Ludwik, Wałęcki Jan, Dr Węgiel Władysław, Węgrzyn Jan, Wieczorek Paweł, Dr Włoch Tomasz, Dr Wszołek Jan, Zaborowski Augustyn, Zachara Jan, Zachara Jan junior, Zając Karol, Zalasiński Andrzej, Zawada Jan junior, Zieliński Roman, Zima Jan, Zwierz Jan, Zydroń Józef, Żurek Stanisław.

Zmiany wśród Duchowieństwa.

Mianowany Kanonikiem honorowym Kapituły Katedralnej Tarnowskiej: Ks. Antoni Dunajecki, dziekan i proboszcz w Kolbuszowej.

Instytuowany na probostwo: w Lipnicy Murowanej Ks. Jan Sarna.

Mianowany proboszczem: w Lichwinie Ks. Stanisław Kwieciński, wikariusz z Tuchowa.

Odznaczeni:

Rokietą i Mantoletem: Ks. Badowski Józef, proboszcz w Zagorzycach, Ks. Całka Alojzy, wicedziekan i proboszcz w Nowym Rybiu, Ks. Lewandowski Piotr, wicedziekan i proboszcz w Piwnicznej, Ks. Siedlik Franciszek, proboszcz w Pogwizdowie, Ks. Wałęcki Jan, proboszcz w Łączkach Kucharskich, Ks. Wawrzy-

kowski Adam, proboszcz w Ropie, Trytek Władysław, wicedziekan i proboszcz w Korzennej.

Expositorio canonicali: Ks. Chmiel Jan, prob. w Iwkowej, Ks. Garlik Władysław, prob. w Lubczy, Ks. Habela Marian prob. w Niwiskach, Ks. Kozioł Jan, prob. w Zborowicach, Ks. Potoniec Jan, prob. w Mystkowie.

Zmarł:

Ks. Marian Habela, proboszcz w Niwiskach, ur. 1890 r. w Nowym Sączu, wyśw. w 1913 r. był wikariuszem w Ryglicach, w Kamienicy, w Lisiej Górze, w Czarnej, kapelanem w r. 1918-1919. Jako proboszcz pracował w Łękach Górnych, w Grobli i w Niwiskach. Odznaczony Expositor. can., zmarł 25 IV. 1939. Zapisany do Stow. Wzaj. Modłów Requ. in pace.

Ministerstwo WR. i OP. Warszawa, dnia 1 marca 1939 r.
N. II. S—855/39.

JE. Ks. Arcybiskup Metropolita Krakowski
Książę Adam Stefan Sapieha
w Krakowie.

Odpowiadając na pismo z dnia 30 stycznia 1939 r. nr 51/39 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uprzejmie zawiadamia, że pkt b, § 7 rozporządzenia Ministra WR. i OP. z dnia 9. XII. 1926 r. o nauce religii katolickiej (Dz. Urz. Min. WR. i OP. nr 2 poz. 25 z 1927) rozumieć należy w ten sposób, że na nauki rekolekcyjne, spowiedź i komunię św. przeznacza się trzy dni. Pierwsza nauka rekolekcyjna może się odbyć w godzinach popołudniowych normalnego dnia lekcyjnego, który w tym przypadku powinien zakończyć się o 12-ej godz., następne dwie nauki (poranna i popołudniowa) w pierwszy wolny dzień od nauki szkolnej, czwarta nauka (poranna) i spowiedź (po południu) w drugi dzień wolny od nauki szkolnej, zaś komunia św. w trzeci dzień wolny od nauki szkolnej.

Równocześnie Ministerstwo WR. i OP. wyjaśnia, że zwolnienie od egzaminu z religii przy zdawaniu licealnego egzaminu

dojrzałości uczniów dokonywa komisja egzaminacyjna na wniosek egzaminatora. Wobec tego, że o zwolnieniu od egzaminu decyduje komisja egzaminacyjna Ministerstwo nie uważa za stosowne ograniczać pewnymi warunkami uprawnień egzaminatora do wystąpienia z wnioskiem o zwolnienie od egzaminu — tym więcej, że uprawnienie to przyznają egzaminatorowi przepisy § 10 regulaminu egzaminu dojrzałości w liceum ogólno-kształcącym (Dz. Urz. WR. i OP. nr 8 poz. 227 z r. 1938).

Podsekretarz stanu

m. p. *Jerzy Ferek-Błeszyński.*

Rekolekcje dla PT. Księży

odbędą się w Seminarium Duchownym w Tarnowie w dwóch seriach:

1. Seria od 3—7 lipca (początek 3 lipca wieczór, zakończenie 7 lipca rano).

2. Seria od 10—14 lipca (początek 10 wieczór, zakończenie 14 rano).

O wczesne zgłoszenia z podaniem, w której serii wezmą PT. Kapłani udział, uprasza Rektorat Seminarium Duchownego w Tarnowie.

Z dawniejszych wydawnictw na maj posiada:

Ks. Albin: **„Maria wzorem i opiekunką rodzin chrześcijańskich“** — Czytania majowe — Cena 2 zł.

Ks. J. Wątorek: **„Nauki majowe“** — 2 serie — Cena 3·20 zł.

Ks. J. Jaworski: **„Trzydzieści trzy krótkich nauk na miesiąc maj“** — Cena 1·50 zł.

Ks. Dr J. Kornobis: **„Śladami Marii“** — Czytania majowe — Cena 2·25 zł.

Ks. Dr J. Kornobis: **„U stóp Marii“** — Czytania majowe — Cena 2·25 zł.

Ks. Fr. Pachalski: **„Miesiąc maj“** — Rozmyślania — Czytania — Cena 1 zł.

Ks. Fr. Walczyński: **„Ofiara dla Matki Bożej na miesiąc maj“** — Rozmyślania — Przykłady — Cena 60 gr.

Ks. Fr. Kuligowski: **„Czytania majowe w zastosowaniu do czasów obecnych“** — Cena 1·20 zł.

Ks. W. Mrowiński: **„Miesiąc maj poświęcony czci Najświętszej M. Panny** — z przykładami — Cena 2·30 zł.

O. L. Perroy S. J.: **„Najśw. Maria Panna wzorem pokory i cichości“** — Czytania — Cena 1·80 zł.

Ks. Zygm. Golian: **„Rozmyślania na każdy dzień maja“** — Cena 0·80 zł.

O. K. M. Żukiewicz: **„Rozmyślania o Matce Bożej w świetle nauki św. Tomasza z Akwinu“** — Cena 5·— zł.

Św. Al. Liguori: **„Uwielbienia Marii część I. „Salve Regina“** — Cena 5·— zł.

Adres:

„KIOSK KATOLICKI“
Tarnów, pl. Katedralny 6.

Na przesyłkę doliczyć 30 gr.

Polecamy P. T. Duchowieństwu diecezjalnemu księgarnię „Kiosk Ketolicki“, gdyż dochód z niej przeznaczony jest na pracę katolicką i charytatywną w diecezji.

Ogłoszenie.

Poszukuję metryki ślubu Aleksandra Grzesińskiego, ur. 6 XI. 1817 St. Żywiec, syna Franciszka, z Anną Kołodziejską, córką Mikołaja, właściciela maj. Ochotnica.

Związek małżeński został zawarty albo w r. 1856 przed 29 IX. lub w 1855. Prawdopodobnie w okolicy Ochotnicy (Diec. Tarnów), może też w okolicy Żywca.

Informator, który pierwszy wskaże mi w księgach, której parafii ten akt został wpisany, otrzyma 25 zł.

Witold Lipowski, emeryt, rotmistrz.
Kraków, Sienkiewicza 3 a, m. 4.

Tarnów, dnia 28 maja 1939.

Ks. Dr Ignacy Dziedziak
kanclerz.

† FRANCISZEK, Bp

Nakładem Kleru Diecezjalnego. Z Drukarni Diecezjalnej w Tarnowie